

Fru Inger til Austrått har ridd her..... kanskje

Over innmarka på garden Kanestraum Vestre går den gamle bygdevegen som grunneierne er pliktige til å holde åpen for ferdsel. Den fungerer nå som turvei for den som vil ha seg en trimtur eller vandre i ettertanke i et landskap med historisk sus over steingardene. Landskapet holdes åpent av sauer som beiter.

Maud Grøtta | Landbruk Nordvest

Garden Straum eller Strøm regnes for å være en av de eldste i området. Garden fikk navnet Kanestrøm fordi medlemmer av Kane-ætta var eiere på 1400-tallet. Den siste Kane på Strøm var Arild Kane. Han var fut og hadde nok ikke oppført seg særlig bra for han ble tatt av dage på et ting på Sunnmøre i 1496.

Mektig historie

Kanestraum var lenge adelig setesgard og

eierne var riksråder i flere generasjoner. I 1531 ga kong Fredrik I garden som gave til Nils Lykke, svigersønn til Fru Ingrid til Austrått, fordi han hadde hjulpet ham i striden mot Kristian II. Fra da av hadde garden nær tilknytning til Austrått på Fosen.

Kanestraum var et storgods med eiendommer over hele Nordmøre og også i Romsdal og Trøndelag. Godset har hatt kapell, skolehus, posthus, kai, sagbruk, kvern og ekserserplass. I 1709 ble garden solgt til Nils Kristenson Hjardemål. Med denne handelen skjedde ei viktig endring i garden si historie, fra denne tida har eierne vært bofaste på garden.

Hindre attgroing

Solbjørg Kanestrøm var den siste som hadde egen gardsdrift på Kanestraum Vestre. - *Jeg slutta med krøtter i 1998. Garden ble leid bort til slått, men noe av arealet kan ikke slås med maskin. Når det ikke lenger var dyr som beita der, grodde det fort til med skog. Jeg var derfor svært glad for at vi fikk til denne ordninga med beiting*

av hele arealet i 2004.

Attgroinga har stoppa opp og sauene holder bunnsjiktet ryddig slik at det er fint å gå der. Det ble også gjort noe dreneringsarbeid i forbindelse med inngjerdinga, dette har gjort turvegen tørrere og finere å gå.

Gammel ferdselsåre

Selv om området nå er gjerda inn, er turvegen åpen for ferdsel fordi det er satt inn grunder i begge ender. Denne turvegen er den gamle bygdevegen. Etter sigende skal den også være en del av ei gammel ferdselsåre som man kan følge i ca 15 km gjennom Tingvoll kommune. Noen steder er denne gamle slepa synlig som en forsenkning i terrenget. Man kan tenke seg at denne veggen ble gått og ridd av folk som kom nordfra eller fra innlandet og skulle til Aspa eller til Kongsgarden på Bjerkestrand på øya Frei. I begge ender av denne veggen var det behov for båtskyss over fjorden. At det likevel ble valgt å ferdes landevegen, kan skyldes at man da unngikk farefulle sjøstykker.

Inngjerding

Det er Tordis og Nils Viken som leier innmarka på Kanestraum Vestre og som har stått for arbeidet med inngjerdinga. Solbjørg og Tordis er søstre og det legger vel et grunnlag for dette gode samarbeidet. Nå er det Oline, datter til Solbjørg som eier garden.

Nils viser og forklarer: - *Trær som vokste gjennom steingardene ble tatt bort, og steingardene ble restaurert. Det ble også rydda ei brei gate der nettinggjerdet skulle settes opp. Så ble det jamna med gravemaskin på enkelte parti. Det er satt opp 1100 meter med netting. Skogen holdes nå i sjakk av sauene. Men det er greit at det er litt skog på området slik at dyra har ly og kan ete lauv.*

Solbjørg kommenterer at det er en utfordring å holde et stort nok beitetrykk gjennom sesongen. - *Sauene kunne med fordel vært sluppet på beite tidligere om våren, og det hadde vært beite nok til flere sauer her i den perioden da gras*

Langs steingarden som går over det inngjerda området, går den gamle bygdevegen som nå fungerer som turvei. I bakgrunnen ser vi at det er satt inn grind slik at området er tilgjengelig for turfolk. Med et par unntak, har det ikke vært problem med at grinda ikke har blitt lukka. Høymole og tistel er et problem. Til neste år skal det investeres i en beitepusser. Foto: M. G.

I gjerdegrønt ble det rydda for skog og jamna med gravemaskin. Bak nettinggjerdet her ser vi en av steingardene som skiller mellom utmark og innmark. Foto: Maud Grøtta.

Den flotte steingarden er et markant innslag i kulturlandskapet. Den ble restaurert i 1992 av gardens eiere. Det ble gitt tilskudd til restaureringa og det redda den fra å bli brukt til fyllmasse i en skogsvei. På bildet står Nils Viken foran det historiske kulturminnet. I bakgrunnen ser vi en del av beitelandskapet som han og sauene hans steller med. Bildet er tatt våren 2007. Foto: Maud Grøtta.

vokser mest. Graset har blitt for høyt og kommet med strå. Området brukes som sommerbeite istedenfor fjellbeite, men det ligger ikke langt fra sjøen, det er sørvendt og tidlig. Derfor er det nå planer om å slippe på dyr tidligere neste år i tillegg til at det skal brukes beitepusser, så vil det nok se bedre ut og gi beite av bedre kvalitet hele sesongen.

Kostnader og tilskudd

De faktiske kostnadene med gjerdinga stemte godt overens med budsjettet som var på knapt 70.000 kroner, sier Nils. - Vi innhentet anbud på gravemaskinarbeidet. Vi fant priser på gjerdemateriell. Lengden på gjerdet målte vi opp på digitale kart. Dermed visste vi hvor mye penger vi måtte ut med. Anslaget av eget arbeid traff vi også godt

med selv om det ble noen timer mer enn vi trodde. Vi fikk SMIL-midler tilsvarende halvparten av kostnadsoverslaget.

Skriftlig kilde

Gards- og ættesoge for Straumsnes II av Ottar Roaldset.

maud.grotta@lr.no

Kansdalen - Tingvoll's balkong

Kansdalen er et bruk med ca 10 daa innmark. Opp gjennom historia har det tidvis vært seter og tidvis vært bebodd. Her ser vi gardshusa som ble bygd rundt 1910 og utsikt over Tingvollfjorden. Forbindelsen mellom gardstunet og bilveien nede ved sjøen er en bratt sti. Marit Anne Kansdal som eier stedet er opptatt av å ta vare på hus og innmark. Stien opp til fjellet går via dette bruket så det er kjekt også for de som skal til fjells at det er åpent og velstelt her. Foto: M.G..

Innmarka er nå gjerda inn og leies bort til beite for sau. Dette hindrer at det gror helt igjen. Øverst i bakken ligger et gammelt sel og murene etter to store sommerfjøs. Det er lagt på tak på murene av det ene sommerfjøset. Her har sauene skjul mot dårlig vær, og her kan de samles når det er behov for det. Foto: Maud Grøtta

maud.grotta@lr.no

